

Joris POLFLIET

Algemeen secretaris van de Interdiocesane Commissie voor Liturgische Zielzorg

Zes jaar al leidt Joris POLFLIET (46), priester van het bisdom Gent, de Interdiocesane Commissie voor Liturgische Zielzorg (ICLZ). Zijn grote zorg is dat christenen een liturgie beleven die trouw is aan zichzelf. Dat vergt soms keuzes, zoals de richtlijn over het uitdoven van kerkelijke uitvaarten in crematoria onlangs aantoonde.

‘We houden te veel rekening met wie toch niet naar de mis komt’

Erik DE SMET

Voor Joris POLFLIET is liturgie beleefde ervaring. Zelfgemaakte liturgieën zijn volgens hem ook niet echt gastvrij. „Dit jaar mocht ik vormheer zijn en ik was getuige van mooie vieringen die nochtans net als reguliere zondagsdiensten waren. Op die wijze kan de parochie jonge ouders, die zelden of nooit naar de kerk gaan, toch iets meegeven waar ze anders nooit over horen.” Hij pleit ervoor dat de Kerk haar kerntaak goed zou verzorgen.

– *Wat is uw taak aan het hoofd van de ICLZ?*
Na het Tweede Vaticaans Concilie werd de commissie opgericht in de schoot van de Belgische bisschoppenconferentie met twee taken. Ze moet de liturgische hervorming begeleiden, meer bepaald de Nederlandse vertalingen uit het Latijn, en dat werk gaat nog altijd voort. Haar tweede opdracht is de liturgische pastoraal aansturen. Die taak kreeg gaandeweg meer aandacht vanwege de accentverschillen tussen de bisdommen, die lange tijd de liturgische pastoraal zelf beheerden. Dat veranderde de voorbije jaren. De nieuwe richtlijn om niet langer voorgangers te zenden naar funeraria en crematoria wordt gedragen door alle bisdommen. Ik doe nooit iets op eigen houtje, maar steeds in overleg met hen. Vijftientig jaar geleden werd ook het interdiocesane tijdschrift *Zacheüs* opgericht, bedoeld voor al wie meewerkt aan de liturgie. Ik ben de hoofdredacteur. Het blad wil op een bevattelijke wijze inzichten aanreiken en aanzetten tot verdieping.

– *Hoe word je algemeen secretaris?*
De bisschoppen vroegen me in 2006 Peter D’Haese op te volgen. Daarmee ben ik nog maar de tweede algemeen secretaris sinds het concilie. Ik genoot een liturgische vorming in Parijs, academisch, maar met een sterk pastoraal accent. Diverse experts die de liturgische hervorming van het concilie mee gestalte gaven, gaven er les. Het was een mooie tijd. Ik verbleef in een parochie in de voorstad Saint-Denis en leerde daar een arme en kleine, maar tegelijk zelfbewuste en trotse Kerk kennen met gelovigen van alle rassen en talen. Franse katholieken hebben een groot respect voor de Romeinse liturgie. Als je correct viert, kan liturgie mensen aanspreken en hen een diepere ervaring meegeven. Ik mocht

„Als Kerk mogen we niet meegaan met de vervlakking”, meent Joris Polfliet. © Kristof Ghyselinck

het in Parijs in de praktijk beleven en nam dat mee naar Vlaanderen.

– *Bij zijn afscheid zei uw voorganger in KERK & leven dat hij vertrok in een „woestijnlandschap”. Niet meteen opbeurende taal.*

Die woorden maakten alvast indruk en ik begrijp zijn bezorgdheid. Mensen klagen bij de ICLZ dat wat in hun parochie gebeurt, in wezen geen kerkelijke liturgie is

„Het klopt niet dat je zonder voorbereiding zomaar de liturgie kunt begrijpen”

en dat een kleine groep de vieringen monopoliseert met zelfgemaakte teksten. Die groep wantrouwt de traditionele grond van de liturgie en wil de liturgie daarom zoveel mogelijk aanpassen aan de heersende cultuur. Uit eigen ervaring, ook in de jongerenpastoraal in Gent, weet ik echter dat rekening houden met wie in de kerk zit, niet

betekent dat je het Romeinse missaal niet meer zou kunnen gebruiken. Als je het missaal negeert, dreig je de inhoud van de ware liturgie te verliezen.

Bij ons in Evergem, waar ik parochiepriester ben, mag je nog bevestigen en aanroepen in de vorm van een gebed of een kort lied. Dat is niet in alle Vlaamse parochies het geval. Een tweede misverstand is dat je zomaar, zonder voorbereiding, de liturgie kunt begrijpen. Er is integendeel meer initiatie nodig. De liturgie dreigt zodanig uitgehold te worden dat we eindigen met een povere geloofsbelijdenis. We houden te veel rekening met wie toch niet naar de zondagsmis komt. Het christelijke geloof is niet meer vanzelfsprekend, maar klagen: „Ze weten het niet meer”, is fout. Ze weten het nog niet.

– *Een nieuwe vertaling van de misteksten is in de maak. Wat mogen we verwachten?*

In 2009 lanceerden de Nederlandse en Vlaamse bisschoppen een commissie bij dewelke ik als een van vier experts betrokken ben. De herziening van het Romeinse missaal vereist een hele procedure, maar gebeurt behoorlijk democratisch. Aan het

einde van de rit gaan de teksten naar Rome voor definitieve goedkeuring. Je mag ook geen verkeerde verwachtingen koesteren. Het is niet ‘nieuw-nieuw’, het gaat om hetzelfde missaal. Een andere kwestie is een liturgische vertaling van de Bijbel, maar daaraan zijn we nog niet toe.

– *Wat maakt liturgie voor velen onvatbaar?*

De vervreemding van de grond van het geloof, namelijk dat je God kunt ontmoeten en met Hem kunt praten, is groot. Dat is nochtans de kern van de liturgie. Ik geef vaak vorming en merk dat velen het moeilijk hebben te onderscheiden wat gebed is en wat niet. Als Kerk kunnen we niet meegaan met de vervlakking. Dat is de kern van de discussie over het al of niet zenden van voorgangers naar crematoria. Het lijkt dat de Kerk zich terugplooit op zichzelf, maar het is naïef te geloven dat we nog alles overal kunnen aanbieden. Beter bieden we op enkele plaatsen een gedegen uitvaartliturgie aan.

Een jaarabonnement op *Zacheüs*. *Thuis-komen in de liturgie* kost 12 euro. Meer info via 02 509 96 90 of iclz@interdio.be.